

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ

для студентів

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

Освітнього рівня: перший (бакалаврський)

Освітньої програми

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

Київ – 2020

Розробники:

Економова Ольга Серафимівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Гаркуша Людмила Іванівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі: Економова О.С., старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності; Свириденко Н.С., професор кафедри інструментально-виконавської майстерності; Полянський Т.В., професор кафедри інструментально-виконавської майстерності; Романенко А.Р., доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності; Куришев Є.В., доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від 27.11.2020 року № 10

Т. в. о. завідувача кафедри (Анастасія РОМАНЕНКО)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проєктної групи)

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)
(назва освітньої програми)

27.11.2020 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проєктної групи) (Наталія СВИРИДЕНКО)
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____.2020 р.

Заступник директора (Алла ТАРАННИК)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Вид дисципліни	<i>Обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/годин	<i>28/840</i>	
Курс	<i>1</i>	
Семестр	<i>1</i>	<i>2</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>4</i>	
Обсяг кредитів	<i>3</i>	<i>4</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>90 годин</i>	<i>120 годин</i>
Аудиторні	<i>76 годин</i>	<i>76 годин</i>
Модульний контроль	<i>6 годин</i>	<i>8 годин</i>
Семестровий контроль	<i>8 годин</i>	<i>22 години</i>
Самостійна робота	<i>-</i>	<i>14 годин</i>
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>	<i>екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Спеціальний інструмент» входить до курсу спеціальних дисциплін.

Зміст курсу «Спеціальний музичний інструмент. Фортепіано» містить такі розділи: 1) теоретичний (реалізується у ході індивідуальних занять із кожним студентом залежно від його здібностей та попередньої музичної підготовки); 2) практичний (здійснюється в ході індивідуальних аудиторних занять у процесі вивчення музичних творів та їх художнього виконання); 3) самостійна робота студентів (реалізується в конкретних завданнях для самостійного опанування у позааудиторних домашніх заняттях).

Мета курсу полягає у формуванні індивідуальних інструментально-виконавських навичок і художньо-естетичного світогляду майбутніх висококваліфікованих виконавців на основі залучення до світової та вітчизняної скарбниці музичної культури.

Завдання навчального курсу:

1. Оволодіння студентами сольним репертуаром, до якого входять музичні твори різних епох, жанрів та стилів;
2. Розвиток механізмів музичної пам'яті, творчого мислення. Активізація слухових процесів, емоційної вольової сфери;
3. Розвиток артистизму, свободи самовираження, виконавської волі, концентрації уваги;
4. Оволодіння студентами усіма видами техніки виконавської майстерності, різноманітністю штрихової палітри;
5. Стимулювання у студентів творчої ініціативи в процесі освоєння творів і концертного виконавства;

Методи роботи курсу «Спеціальний інструмент» обираються відповідно до учбової теми і залежать від музичних здібностей кожного студента.

Форми роботи – індивідуальні лабораторні (практичні) заняття, що спрямовані на розвиток виконавських здібностей студента.

Засоби навчання – аудіо, відеоматеріали, навчальні посібники та методична фортепіанна література, нотна література.

Формою контролю знань та вмінь студентів є модульні прослуховування, залік (1 семестр) та екзамен (2 семестр).

У результаті вивчення дисципліни «Спеціальний інструмент. Фортепіано» у студентів мають бути сформовані такі фахові та загальні компетентності:

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, виконавства, спрямованих на розвиток здатності особистості до художньо-творчої самореалізації й культурного самовираження в сфері музичного мистецтва.
Загальна компетентність	ЗК3 Комунікативна: здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності, здатність працювати у команді, вільне володіння українською мовою, здатність до професійного спілкування іноземною мовою.
	ЗК 4 Інформаційна: здатність до інформаційного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розв'язання конкретних завдань, здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності.
	ЗК 6 Самоосвітня: здатність навчатися та самонавчатися; здатність до самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації, прагнення до професійного лідерства та успіху.
	ЗК 7 Універсальна: здатність до планування та розподілу часу; здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми; здатність застосовувати знання на практиці.
Фахові компетентності спеціальні (ФК)	ФК1 Організаційна: вміння організувати діяльність у професійній сфері; здатність планувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів музично-виконавського та музично-

		освітнього процесу.
	ФК3	Музично-теоретична: здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності.
	ФК 5	Інструментально-виконавська: здатність демонструвати високий рівень виконавської майстерності та спроможність до вирішення основних проблем практичної діяльності в репетиційній, педагогічній та творчій роботі.
	ФК 6	Концертно-сценічна: здатність до культурно-освітньої та просвітницької діяльності в умовах концертно-сценічного виступу; сформованість сценічної культури, навичок авторської майстерності; здатність до психоемоційного саморегулювання у процесі сценічного виступу; вербальної та невербальної комунікації з глядачем у процесі концертного виступу.
	ФК7	Методична: володіння методиками навчання гри на музичному інструменті; обізнаність у навчально-педагогічному та виконавському репертуарі та володіння методами роботи над творами різної форми, стилю, виконавського складу.

Програмні результати навчання	
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, провадити професійну діяльність відповідно до норм етики
ПРН 2	Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; готовність працювати в колективі; володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування другою (іноземною) мовою.

ПРН 3	Здатність до творчого та професійного спілкування із застосуванням фахової термінології; володіння категоріально-термінологічним апаратом музичного мистецтва.
ПРН 4	Готовність до свідомої виконавської та педагогічної діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проєктів.
ПРН 5	Здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності.
ПРН 6	Здатність грамотно прочитувати нотний текст, передавати музичний матеріал та ідеї, відповідно до стильових особливостей твору.
ПРН 7	Здатність до художньої інтерпретації музичних творів, уміння визначати переконливі шляхи втілення музичних образів відповідними виражальними засобами у процесі виконання.
ПРН 8	Демонстрація артистизму, виконавської культури та технічної майстерності на належному фаховому рівні у концертно-сценічній діяльності; здатність віднаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем.
ПРН 9	Здатність використовувати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва у фаховій виконавській та педагогічній діяльності.
ПРН 10	Здатність до аналізування музичних творів, їх жанровостильової та образно-емоційної атрибуції в процесі виконавської та педагогічної діяльності; здійснювати порівняльний аналіз виконавських інтерпретацій.
ПРН 11	Володіння методами та навичками ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
ПРН 12	Володіння техніками, прийомами та методиками у виконавській (академічній, джазовій, естрадній тощо) діяльності, знання музично-виконавських стилів та відповідного навчально-концертного репертуару.
ПРН 13	Здатність до науково-дослідницької діяльності у сфері інструментального виконавства та музичної педагогіки. здатність демонструвати емоційний інтелект, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань
ПРН 14	Здатність навчати в педагогічній діяльності; застосовувати теоретичні знання в процесі педагогічної діяльності, використовувати і аргументувати методи та прийоми викладання гри на інструменті.
ПРН 15	Прагнення до особистісно-професійного зростання та успіху; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію; здатність до самоосвіти, самоорганізації, рефлексії, самовдосконалення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- вільно володіти музичним інструментом, уміти використовувати його у концертно-виконавській діяльності; мати навички читання нот з аркуша, транспонування, добору музики на слух; володіти методами навчання гри на музичних інструментах; бути здатним організувати інструментальне музикування школярів мистецьких навчальних закладах;
- мати ціннісно орієнтовану позицію; загальнокультурну ерудицію, світогляд; розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії; бути здатним до збереження національних духовних традицій;
- уміти самостійно вишукувати та обробляти інформацію з різних джерел для розгляду конкретних питань; мати здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які містять текстовий, аудіо- та відеоматеріал, для професійної діяльності;
- бути готовим до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямовувати свої вміння на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у фаховій діяльності; прагнути до особистісно-професійного лідерства та успіху.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

І курс								
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семестровий контроль	Лабораторні	Модульний контроль	Самостійна робота
І СЕМЕСТР								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1:								
Основні компоненти базової фортепіанної підготовки								
1.1	Розвиток професійних музичних умінь	19	19			19		
1.2	Розвиток аналітичних умінь	19	19			19		
	МКП	3					3	
Разом		41	38			38	3	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2:								
Основні компоненти практичної та технічної підготовки								
2.1	Педагогічно-виконавське спрямування професійного репертуару	19	19			19		
2.2	Формування основ технічної майстерності	19	19			19		
	МКП	3			8		3	
Разом		49	38		8	38	3	
Усього за І семестр		90	76		8	76	6	
II СЕМЕСТР								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3:								
Формування піаністичних навичок та якості звуку								
3.1	Процес звукоутворення	23	19			19		4
3.2	Формування піаністичних навичок звуковедення	23	19			19		4
	МКП	4					4	
Разом		50	38			38	4	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4:								
Формування виконавських навичок								
4.1	Формування вмінь використовування різноманітних видів артикуляції	22	19			19		3
4.2	Вдосконалення виконавських навичок у процесі вивчення шкільного репертуару	22	19			19		3
	МКП	4			22		4	
Разом		48/	38		22	38	4	6
Усього за II семестр		120	76		22	76	8	14
УСЬОГО за І курс		210	152		30	152	14	14

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

«СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 (І КУРС, І СЕМЕСТР)

Основні компоненти базової фортепіанної підготовки

Тема 1.1. Розвиток професійних музичних умінь.

Вміння розібрати та осмислити твір, працюючи над нотним текстом і його відтворенням на фортепіано. Визначення структури та аналізу технічних та артикуляційних труднощів.

Тема 1.2. Розвиток аналітичних умінь.

Мати уявлення про музичний стиль, композиторську ідентичність, піаністичну стилістику. Ознайомлення з фактурними та образно-звуковими особливостями різних музичних стилів. Ознайомлення з критеріями аналізу та самоаналізу виконуваної музики.

Основна література: 1 – 5.

Додаткова література: 1 – 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 (І КУРС, І СЕМЕСТР)

Основні компоненти практичної та технічної підготовки

Тема 2.1. Виконавське спрямування музичного репертуару.

З метою накопичення музично-слухового та виконавського досвіду вчити студентів вміти свідомо сприймати музичний матеріал, аналізувати його стильові та жанрові особливості. Використання педалі з урахуванням характеру та жанру музики. Формування вміння читати ноти з листа, підбирати на слух за наданою гармонічною схемою.

Тема 2.2. Формування основ технічної майстерності.

Різновиди та елементи фортепіанної техніки. Основні технічні формули. Оволодіння різними технічними навичками гри на фортепіано. Опанування технічною досконалістю музичних програм шляхом роботи над етюдом, гаммами. Аналіз аплікатури та закономірності аплікатурних форм. Техніка педалізації. Взаємозв'язок технічного і художньо-музичного розвитку піаніста.

Основна література: 1 – 5.

Додаткова література: 1 – 8

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 (І КУРС, ІІ СЕМЕСТР)

Формування піаністичних навичок та якості звуку

Тема 3.1. Процес звукоутворення. Оволодіння вміннями якісного звуковидобування, динамікою. Виховання слухових якостей студента-піаніста. Музичний слух і його різновиди. Робота над мелодію, інтонування мелодії. Особливості роботи над фортепіанною кантиленою.

Тема 3.2. Формування піаністичних навичок звуковедення.

Виховання у студентів уважного ставлення до тексту, вміння підбирати необхідну аплікатуру. Здобуття необхідних навичок педалізації, яка залежить від стилю і характеру твору. Основні фортепіанні штрихи та прийоми туше.

Основна література: 1 – 5.

Додаткова література: 1 – 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4 (І КУРС, ІІ СЕМЕСТР)

Формування виконавських навичок

Тема 4.1. Формування вмінь використання різноманітних видів артикуляції.

Оволодіння артикуляційними вміннями, фразуванням. Формування володіння різноманітними ритмічними формулами. Визначення специфіки виконання творів різних епох, стилів, жанрів.

Тема 4.2. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення програмних творів.

У процесі вивчення технічного матеріалу (етюд, гами) здобувати вміння, використовувати арсенал прийомів та різні види техніки. Підготовка до публічного виступу. Музичне сприйняття та формування слухацьких уявлень. Типи музичного сприйняття. Особливості та індивідуальні характеристики музично-виконавської діяльності.

Основна література: 1 – 5.

Додаткова література: 1 – 8.

5. Контроль навчальних досягнень

5.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	38	38	38	38	38	38	38	38
Лабораторна робота	10	38	380	38	380	38	380	38	380
Виконання завдань для самостійної роботи	5					2	10	2	10
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	443	-	443	-	453	-	453
Максимальна кількість балів		886				906			
Розрахунок коефіцієнта		Усього за період роботи до заліку 886 балів (що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта – 8,86) .				Усього за період роботи до екзамену 906 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 15,1); екзамен - 40 балів.			

6.1 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Зміст завдання	Академічний контроль		Бали
1.	Тема 3.1. Уміння розібрати та осмислити твір, працюючи над нотним текстом і його відтворення на фортепіано.	Визначення структури та аналізу технічних труднощів	1	5
		Аналіз артикуляційних труднощів	1	
		Стильові особливості музичного твору	1	
		Формування навичок піаністичної моторики	1	
		Взаємозв'язок технічних і художніх засобів	1	
2.	Тема 3.2. Складники виконавського апарату музиканта-інструменталіста.	Оволодіння різними технічними навичками гри на ф-но	1	5
		Аналіз аплікатури та закономірність аплікатурних форм	1	
		Координація виконавських рухів музиканта-піаніста	1	
		Навички поліфонічного мислення, голосоведення	1	
		Опанування драматургією музичного образу	1	
3.	Тема 4.1. Ознайомлення з фактурними та образно-емоційними особливостями різних музичних стилів.	Відповідність аплікатури відображенню художньо-інтерпретаційній моделі композитора.	1	5

		Опанування навичками концептуального мислення у творах великої форми	1	
		Реалізація виконавського задуму інтерпретації музичних творів	1	
		Розуміння форми різнохарактерних творів	1	
		Використання педалі з урахуванням характеру та жанру музики	1	
4.	Тема 4.2. Оволодіння вміннями якісного звуковидобування. Формування навичок володіння кантиленною гнучкістю та природністю інтонації. Основні завдання роботи над мелодією та її інтонаційною виразністю. Знання особливостей звуковидобування у творах різних жанрів, стилів. Динамічна палітра звучання та її зв'язок зі змістом твору. Тембральне забарвлення інструментального звучання.	Основні фортепіанні штрихи та прийоми туше	1	5
		Формування навичок володіння кантиленною гнучкістю та природною інтонацією.	1	
		Робота над мелодією та її інтонаційною виразністю	1	
		Динамічна палітра звучання та її зв'язок зі змістом твору	1	
		Виховання слухових якостей піаніста	1	

6.2 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

№	Модульна контрольна робота 1	Критерії оцінювання	Бали
1.	<i>Практичне виконання: мажорні та мінорні до двох знаків (технічний репертуар)</i>	Піаністична якість виконання	5
2.	<i>Прослуховування під час: роботи в класі і дотримання основних етапів вивчення пасажної та акордової техніки</i>	Повний обсяг виконання	8
3.	<i>Формування навичок піаністичної моторики</i>	Високий рівень дрібної техніки	6
4.	<i>Взаємозв'язок технічних і художньо-музичних завдань</i>	Відображення художнього образу під час виконання етюдів на різні види техніки	6
Максимальна кількість балів			25
№	Модульна контрольна робота 2	Критерії оцінювання	Бали
1.	<i>Практичне виконання творів, що передбачено індивідуальним робочим планом студента: поліфонічний твір, твори великої форми і п'єси</i>	Піаністична якість виконання	5
5.	<i>Відкрите прослуховування (залік) вільне володіння музичними творами у процесі публічного виступу</i>	Повний обсяг виконання	5
6.	<i>Володіння навичками поліфонічного мислення і його взаємодія з виконавськими вимогами</i>	Інтенаційна структура тематичного матеріалу	5
7.	<i>Опанування драматургією музичного образу і навичками концептуального мислення у творах великої форми</i>	Ритмічна організація	5
8.	<i>Реалізація виконавського задуму інтерпретації музичних творів</i>	Формотворення	5
Максимальна кількість балів			25
№	Модульна контрольна робота 3	Критерії оцінювання	Бали
1.	<i>Практичне виконання п'єс кантиленного чи віртуозного характеру</i>	Звукова тембральність	8

9.	<i>Прослуховування під час роботи в класі: розкриття індивідуального розуміння художнього образу музичних творів</i>	Піаністична якість виконання	8
10.	<i>Коригування виконавських виражальних засобів та звукового результату</i>	Педалізація	9
Максимальна кількість балів			25
№	Модульна контрольна робота 4	Критерії оцінюванн	Бали
1.	<i>Практичне виконання творів з індивідуального плану студентів: поліфонічний твір, твір великої форми, п'єси</i>	Піаністична якість виконання	6
11.	<i>Відкрите прослуховування (екзамен) : опанування рівня володіння музичним інструментом, артистичне виконання музичного твору, оригінальність та зрілість інтерпретаторського мислення</i>	Повний обсяг виконання	6
12.	<i>Відтворення музичного твору у відповідності до стилю художньо-виразної досконалості</i>	Стилістична достовірність виконання	7
13.	<i>Коригування звукового результату</i>	Динамічний план	6
Максимальна кількість балів			25

При необхідності модульний контроль відбувається у дистанційному вигляді, студент записує програму та самостійно завантажує її на створену гугл-диску папку.

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен – виконання твору великої форми та п'єси

Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Студент демонструє емоційний відгук на музику, сценічну свободу, виконує в характері, відчувається розуміння форми та цілісності музичних творів.

B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Студент втілює драматургію музичних творів, розуміння виразності музичної мови.
C	75-81 балів	Добре – загалом добрий рівень умінь та навичок із незначною кількістю помилок. Студент доносить зміст твору, але не вистачає якісного звуковидобування, фразування, вистроєності динамічного плану тощо.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень умінь та навичок із значною кількістю недоліків, проте достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Студент демонструє маловиражені технічні, артистичні можливості, невпевненість у своїх діях.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень умінь та навичок. Студент зіштовхується із технічними зривами, погано інтонує, застосовує брудну педалізацію.
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень умінь та навичок з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень умінь та навичок, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

Бали	Критерії
35 – 40	Студент продемонстрував досконале володіння музичним інструментом. Технічна майстерність на необхідному рівні. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра стабільна, без текстових помилок.
30 – 34	Студент продемонстрував дуже добре володіння музичним інструментом. Допустив незначні випадкові технічні огріхи, які суттєво не впливають на загальну картину технічної майстерності. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра відносно стабільна, проте мають місце незначні текстові неточності, які не порушують форми творів і не впливають на цілісне їх сприйняття.
25 – 29	Студент продемонстрував добрий рівень володіння музичним інструментом. Технічна майстерність добра, але допущені артикуляційні,

	темпоритмічні неточності у виконанні, неохайна педалізація. Рівень складності програми відповідає вимогам, проте відчуття стилю, характеру музики та фразування не завжди логічне і переконливе. Мають місце деякі текстові неточності.
19 – 24	Студент продемонстрував достатній рівень володіння музичним інструментом. Виявив недосконале володіння засобами піаністичної виразності. Рівень складності програми середній або завищений щодо його виконавських можливостей. Розуміння стилю фрагментарне, фразування непереконливе. Використання динаміки і агогіки дещо хаотичне, непередумане. Артистизм невиразний. Виконання недостатньо стабільне. Текст відтворений з численними неточностями.
10 – 18	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом. Виявив обмежені технічні можливості. Складність програми невисока. Не охоплена форма творів, нелогічне фразування. Мало використовує засоби художньої виразності – динаміку, агогіку. Артистизм не виявлений. Виконання програми нестабільне.
1 – 9	Виявлений низький рівень володіння інструментом. Неякісне звуковидобування, значні проблеми з метроритмом. Складність програми недостатня, несформоване відчуття стилю, нерозуміння характеру музичних творів, невміння фразувати. Відсутній артистизм виконання. У тексті допущена велика кількість грубих помилок. Гра нестабільна.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

І курс

Аудиторні (практичні) заняття – 152 год. Самостійна робота – 14год. Модульний контроль-14год. Семестровий контроль-30 год.

	І семестр				ІІ семестр			
Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Основні компоненти базової фортепіанної підготовки		Основні компоненти практичної та технічної підготовки		Формування піаністичних навичок та якості звуку		Формування виконавських навичок	
К-сть балів за модуль	424 балів		424 бали		434 бали		434 бали	
Заняття	1 – 19	20 - 38	39 – 47	48 – 66	1 –1 9	20 –38	39 –47	48 – 66
Лекційні								
Семінари								
Практичні	19	19	19	19	19	19	19	19
Назва начального модуля (практичне заняття)	Тема1.1. Розвиток професійних музичних умінь 1*19=19 10*19=190 209	Тема 1.2. Розвиток аналітичних умінь.(творча лабораторія). 1*19=19 10*19=190 209	Тема 2.1. Педагогічно-виконавське спрямування професійного репертуару. (творча лабораторія) 1*19=19 10*19=190 209	Тема 2.2. Формування основ технічної майстерності. 1*19=19 10*19=190 209	Тема 3.1. Процес звукоутворення. Розкриття творчої індивідуальності студента (творча лабораторія). 1*19=19 10*19=190 209	Тема 3.2. Формування піаністичних навичок звуковедення. 1*19=19 10*19=190 209	Тема 4.1. Формування вмінь використання різних домінантних видів артикуляції.. (творча лабораторія) 1*19=19 10*19=190 209	Тема 4.2. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення кантиленних творів. (творча лабораторія). 1*19=19 10*19=190 209
Сам.робота			.		5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 б.		Модульна контрольна робота 25 б.		Модульна контрольна робота 25 б.		Модульна контрольна робота 25 б.	
Усього без урахування коефіцієнту – 886 балів (що прирівнюється до100 балів) коефіцієнт – 8,86 (залік)					Усього без урахування коефіцієнту – 906 балів (що прирівнюється до 60 балів) коефіцієнт – 15,1 екзамен 40 б.			

8.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. – М.: Музыка, 1978. - 287 с. (2 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв)
2. Голубовская Н. И. Искусство педализации.- Л.: Сов. композитор, 1985. 96 с. Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/4872/>.
3. Либерман Е.Я. Работа над фортепианной техникой.- М.Искусство,1985.-144с.. Посилання на електронний варіант: <http://Kubg.edu.ua/4871/>.
4. Гаркуша Л., Економова О. Формування інструментально-виконавського досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва: навч.-метод. посіб. для студен. ВНЗ – К.: Київський ун-т ім. Б. Грінченка. 2014. – 83 с. (30екз. в бібліотеці Інституту мистецтв).
5. Гаркуша Л., Економова О. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності. Навч.-метод. посіб. для студен. ВНЗ – К. : Київський ун-т ім.Б.Грінченка. – 2016. – 161 с. (15 екз. в бібліотеці Інституту мистецтв).
6. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры. Записки педагога / М.: Музыка, 1987 – 238 с. (2 екз. в бібліотеці інституту мистецтв).

Додаткова література

1. Гаркуша Л., Економова О. Формування професійних умінь майбутніх учителів музики на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано): навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ-К. : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 99с. (40 екз. в бібліотеці Інституту мистецтв).
2. Курковский Г. В. Питання фортепіанного виконавства. Збірник статей. – К.: Муз. Україна, 1983. - 139 с.
3. Малиновская А. В. Класс основного музыкального инструмента. Искусство фортепианного интонирования. Учебное пособие для вузов. – М.: Искусство, 2005. – 379 с.
4. Маргулис В. И. Об интерпретации произведений Бетховена. – М.: Музыка, 1991. – 75 с.
5. Падалка Г. М. Учитель, музыка, діти. – К.: КГПИ, 1982. – 144 с.
6. Тимакин Е. М. Воспитание пианиста. Методическое пособие. – М.: Музыка, 1989. – 144 с.
7. Цыпин Г. М. Обучение игре на фортепиано. – М.: Сов. композитор, 1994. – 176 с.
8. Савшинский С. И. Пианист и его работа / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 18

9. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

ЕТЮДИ

1. Беренс Г. Тв. 61, 28 Вибрані фортепіанні етюди. .
2. Беркович І. етюди: №№ 1- 30.
3. Гедіке О. Тв. 32. 40 мелодійних етюдів №2, 3, 7. Тв.36.
4. Гнесіна О. етюди : №№1- 3, 7, 9- 13, 15, 19.
5. Кабалевський Д. етюди тв..24
6. Крамер І. етюди тв..60.
7. Лемуан Г.Вибрані етюди тв..37
8. Лешгорн П. етюди (за вибором)
9. Черні К. Вибрані фортепіанні етюди. Тв.. 299, 740
- 10.Шітте А. Тв. 28 етюдів №№ 1- 15. Тв. 125 25 етюдів: №№ 1- 20.

П'ЄСИ

1. Агафонніков В. Музичні ігри. 27 п'єс (за вибором).
2. Александров А. 6 п'єс для фортепіано (за вибором)
3. Аренський А. Романс. Експромт. Елегія тв..42.
4. Барток Б. Мікрокосмос. Зош. 1 (за вибором) .
5. Бер О. Зозуля.
6. Бабаджанян А. Прелюдія.
7. Баланчивадзе А. Ноктюрн фа дієз мінор.
8. Верестовський А. Два вальса ре мінор, До мажор.
9. Волков В. 30 п'єс для фортепіано (за вибором). 10 п'єс для фортепіано (за вибором).
- 10.Гаврилін М. Польєа. Вальс. Прелюдія. Токата. Три танці.
- 11.Герштейн В. 10 фортепіанних п'єс: №№3, 5, 6, 8.
- 12.Гольденвейзер О. Тв.11.Збірка п'єс для фортепіано: №№ 3, 5, 6.
- 13.Глазунов О. Пастораль. Вальс Ре мажор.
14. Глієр Р. Прелюдія до мінор. Мелодія тв..19.
15. Глінка М. Мазерка.
16. Грабовський Л. В сутінках.
- 17.Гріг Е. Поетичні картинки №1,3,6. Ліричні п'єси (за вибором). Навесні тв..43. Весільна подорож тв..19.
18. Дебюсі К. Маленьке негрєня.
19. Дворжак О. Гумореска тв..101.
20. Євлахов О. 10 прелюдій (за вибором). Маленька елегія сі бемоль мінор.
21. Задерайський В. Порцелянові чашки.
- 22.Жилінський А. Фортепіанні п'єси (за вибором).
23. Колесса М. Скерцино Фа мажор.
- 24.Кабалевський Д. Тв. 27. Вибрані п'єси для дітей (за вибором).
- 25.Колодуб Ж. Прелюдія ля мінор. Український наспів. Токатина.

26. Косенко В. Токатина ре мінор.
27. Куперен Ф. Ароматна вода.
28. Купревич В. Елегійна серенада тв..156.
29. Лізогуб О. Мазурка.
30. Лукомський Л. Токата.
31. Лядов О. Маленький вальс твю40. Прелюдія ре мінор.
32. Мендельсон Ф. Пісні без слів (за вибором).
33. Орик Ж. Романс Сі-бемоль мажор.
34. Орфеев С. Українська народна пісня.
35. Пархаладзе М. Колискова. Танок.
36. Прокоф'єв С. Гавот фа-дієз мінор. Вальс.
37. Раков М. Казка. Арабеска. Тарантела. Легенда.
38. Рамо Ж. Тамбурін.
39. Ребіков В. Вальс .
40. Ревуцький Л. Пісня.
41. Рубінштейн А. Богемська полька. Мелодія Сі мажор. Баркарола соль мінор.
42. Сасько Г. Перший пролісок. Метелики над квітами.
43. Сільвестров В. Прелюдія Ля мажор.
44. Скорульський Прялка тв. 30.
45. Сокальський П. Вальс-каприз.
46. Спендіаров Колискова.
47. Степананко М. Веселка. Прелюдії (за вибором).
48. Степовий А. Елегія. Тв. 5. Прелюдія тв. 12. Маленька поема.
49. Фільд Л. Ноктюрн Сі бемоль мажор, ре мінор.
50. Франк С. Повільний танець фа мінор.
51. Чайковський П. Пори року (за вибором). Пісня без слів ля мінор.

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ

1. Бах Й.С. Французькі сюїти до мінор, сі мінор, Мі мажор..Трьохголосні інтенції: Ре мажор, ре мінор, Фа мажор, фа мінор, соль мінор. ДТК I, II том Прелюдії та фуги за вибором.
2. Беркович І. Канон.
3. Барток Хроматична інвенція.
4. Борисевич А. Інвенція та фугета.
5. Гендель Г. Арія ре мінор, Менует мі мінор. Чакона Ля мажор. Алеманда ля мінор.
6. Глінка М. Дві поліфонічні п'єси: Мі-бемоль мажор, ре мінор. Фуга ля мінор.
7. Гозенпуд В. Інвенція соль мінор.
8. Грабовський О. Інвенції.
9. Гummель І. П'єси: Фа мажор, До мажор, ре мінор.

10. Ейслер Г. Чакона До мажор тв. 32
11. Кабалевський Д. прелюдії та фуги (за вибором). Маленькі органні прелюдії та фуги.
12. Костін Фуга До мажор.
13. Кравченко 12 фуг.
14. Лисенко М. Ой, під горою, під перевозом. За річкою-бережком.
15. Лядов А. Канон до мінорів. 4. Канон Соль мажор тв. 34.
16. Майкапар С. Прелюдія та фугета мі мінор.
17. Маллер Г. 2 інвенції мі мінор.
18. Мартіні Арія до мінор.
19. Моцарт В. Менует, Буре.
20. Павлюченко С. Фугета.
21. Пахульський Г. Фуга Ре мажор.
22. Слонов А. Прелюдія та фуга ля мінор.
23. Скорульський М. Фуга ля мінор.
24. Скрыбін О. Канон Фа мажор.
25. Франк С. Канон Мі мажор
26. Фрід Г. Інвенції.
27. Фрескобальді Д. Куранта і чакона ре мінор.
28. Хачатурян А. Фуга соль мінор.
29. Чюрльоніс М. Фугета сі мінор.
30. Щедрін Р. Інвенція фа мінор.
31. Щуровський Ю. Інвенція Ля мажор.
32. Юцевич Е. Інвенція Фа мажор, фуга мі мінор.

ТВОРИ ВЕЛИКОЇ ФОРМИ

1. Альперін Л. Варіації на українську тему.
2. Бах Ф. Соната до мінор. Престо фа мінор, ля мінор.
3. Бетховен Л. Сонатина Соль мажор. Соната фа мінор, до мінор, Фа мажор, Соль мажор. 9 варіацій Ля мажор.
4. Вебер Анданте з варіаціями тв. 3.
5. Гедіке О. Тв. 36. Сонатина До мажор.
6. Гайдн Й. Концерт Ре мажор. Сонати: мі мінор, Сі мажор, до мінор, Ре мажор, Сі мажор, Ля мажор.
7. Гендель Г. Соната-фантазія До мажор. Варіації Мі мажор, Соль мажор.
8. Глазунов О. Сонатина ля мінор.
9. Дюссек Я. Сонатина мі бемоль мажор ТВ. 20.
10. Зірінг В. Варіації ТВ. 40.
11. Кабалевський Д. Тв. 51. №1 Варіації. Сонатина соль мінор.
12. Компанієць З. Сонатина ре мінор, Соль мажор.

- 13.Клементі М. Соната Ре мажор, Сонатина до мінор, Ре мажор. Соната Мі бемоль мажор.
- 14.Кулау Ф. Сонатина ФА мажор.
- 15.Моцарт В. Алєгро Сі-бемоль мажор. Легка сонатина До Мажор.6 варіацій Фа мажор. Сонати: До, Соль, Фа мажор.
- 16.Парадізі П. Соната фа мінор.
- 17.Пешетті Д. Сонатіна До мажор.
- 18.Раков М. Варіації. Лірична соната ля мінор.
- 19.Салютринська Т. Сонатина.
- 20.Сібеліус Я. Сонатина Мі мажор.
- 21.Сільванський М. Соната Ре мажор.
- 22.Скарлатті Д. 60 сонат за вибором.
- 23.Сорокін К. Сонатина-казка тв..60.
- 24.Хачатурян Сонатина До мажор.
- 25.Чайковський Б. Маленька соната До мажор.
- 26.Чимарозо Д. Соната ля мінор
- 27.Штейбельт Д. Сонатина До мажор.
- 28.Шуман Р. Соната для юнацтва Соль мажор.
- 29.Щуровський Ю. Пасторальні варіації соль мінор, Ре мажор.